

Štátny pedagogický ústav, Pluhová 8, 830 00 Bratislava

**CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI
MATURANTOV Z MAĎARSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY**

**AZ ÉRETTSÉGI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI MAGYAR
NYELVBŐL ÉS IRODALOMBÓL**

Bratislava 2008

1. A magyar nyelv és irodalom érettségi vizsga rendszere

- 1.1. A magyar nyelv és irodalom Szlovákia magyar tanítási nyelvű középiskoláiban és gimnáziumaiban kötelező érettségi tantárgy, és ez meghatározza műveltségi részterületeit, azok súlyát, módját, időtartamát, valamint követelményrendszerét. Iskolarendszerünkben az érettségi az oktatás egyik legjellegzetesebb, legstabilabb vizsgaformája. A körülöttünk bekövetkezett változások elengedhetetlenné tették, hogy a középiskolai képzés és vele együtt az egész érettségi rendszer felzárkózzon a körülötte végbement változásokhoz, s bekövetkezzék az érettségi vizsgák reformja is.
- 1.2. Az érettségi vizsgák modernizációjának egyik eleme a „*standardizáció*” (vagyis az alapkövetelmények meghatározása). Ez lehetővé teszi, hogy az érettségi vizsgákból kiszűrődjön a szubjektivitás, s az értékelés függetlenné váljon a tanártól, továbbá az érettségi eredményt mindenütt elfogadják. Ez esetben pontosan meg kell határoznunk, mi az, amit standard tudásként elvárunk a tanulóktól, s tisztában kell lennünk azzal, hogy a feladatrendszer valóban azt a tudást képviseli-e, amit célként kitűztünk.
Az érettségi vizsga célja, hogy a tanuló számot adjon a középiskolában tanultakról, az általános műveltség megszerzéséről, egyúttal azonban bizonyítania kell a felsőfokú tanulmányokra való alkalmasságot is.

2. Általános célok és követelmények magyar nyelvből az érettségi vizsgán

- 2.1. Az érettségi követelmények tartalmazzák mindazt a tudásanyagot, amelyet a középiskolás diák addigi tanulmányi ideje alatt elsajátított. Ezek a követelmények, természetesen, szorosan összefüggnek a középiskolai alapkövetelményekkel, az ún. műveltségi sztenderddel.
- 2.2. A végzős diáknak megfelelő szókinccsel kell rendelkeznie, amely alkalmassá teszi őt nem csak arra, hogy a különféle beszédhelyzetekben magabiztosan tudjon megszólalni, hanem a továbbtanulásban se legyenek gondjai az egyes fogalmakkal. Főleg abban az esetben lesz ennek nagy jelentősége, ha nem az anyanyelvén tanul tovább a diák.
- 2.3. Nagy hangsúlyt kell fektetni a szóbeli megnyilatkozás minőségére. A végzős diák legyen képes a beszédhelyzetnek megfelelően gondolatainak, véleményének egyszerű, érthető közlésére.
- 2.4. Ismerje és ápolja a nyelvjárást, amelyben felnőtt, de ismernie és tudnia kell használni a köz- és irodalmi nyelvet (standardot) is.
- 2.5. Gondolatait írásban is tudja helyesen, a magyar helyesírás szabályainak megfelelően megfogalmazni.
- 2.6. Tudja használni a számítógép szövegszerkesztőjét, amely főleg a továbbtanulásban jelent számára óriási előnyt.
- 2.7. A mai magyar nyelvtan rendszerét ismerje annyira, hogy legyen fogalma az anyanyelve felépítéséről, annak fejlődéséről, és általa könnyebben tudjon megtanulni bármilyen idegen nyelvet.

3. Általános célok és követelmények irodalomból az érettségi vizsgán

- 3.1. A magyar nyelv és irodalom tantárgy által szerzett ismeretek, szellemi, erkölcsi, esztétikai értékek segítsék a tanulót önmaga és a világ megismerésében, gazdagítsák élet- és emberismeretét. Segítsék az interperszonális kapcsolatoknak és kommunikációs képességeinek a kialakításában. Hívják életre empátiakészségét, etikai képességeit, ismertessék meg különféle élethelyzetekkel, döntési szituációkkal, magatartásformákkal, értékekkel.
- 3.2. Törekedjen az egyetemes kultúra értékeinek megőrzésére, egyensúlyt tartva a nemzeti és a világirodalom között, miközben elsődleges célja a magyar irodalom értékeinek megismerése legyen.

- 3.3. Az érettségi követelményrendszer irodalomtörténet-ismereti követelményeket, szövegértési és szövegalkotási követelményeket ír elő, ezért mérje fel a kommunikációs és szövegalkotási képességeket.
- 3.4. Egyik eleme az érettségi vizsgának, hogy elvárja egy-egy korszak szülőföldhöz kötődő irodalmi hagyományainak ismeretét.
- 3.5. A jelenlegi tanterveink meghatározzák az elsajátítandó minimumot (a törzsanyagot) és a kiegészítő követelményeket is. Ennek megfelelően módosul az érettségi vizsgán elvárható tudásanyag is. **Általános** követelményként léphet fel, hogy a vizsgázó:
- milyen mértékben sajátította el az előírt tananyagot, az alapfogalmakat és összefüggéseket;
 - képes-e ok-okozati összefüggéseket felismerni, tanult ismereteit rendszerezni;
 - milyen fejlett képességekkel, készségekkel rendelkezik a tanult ismeretek, módszerek, eljárások alkalmazásában;
 - mennyire képes összefüggéseket észrevenni, értelmezni;
 - mennyire képes értékítéleteket alkotni a tanult eseményekről, személyekről;
 - milyen fejlett kifejezőképességgel rendelkezik.

4. A szóbeli vizsga követelményei:

- nyelvtani szabályokat semmiképp sem kell szó szerint idézni, hanem konkrét példák segítségével, saját szavakkal kell egy-egy nyelvtani fogalmat bemutatni;
- nyelvhelyességi problémák gyakorlatban való bemutatása, megoldása;
- saját nyelvjárásának ismerete,
- irodalmi és művelődéstörténeti áttekintés képessége összefüggésekben;
- történeti gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás;
- elemzési jártasság, szövegelemzési eljárások, indukció és dedukció, analízis és szintézis;
- fejlett olvasási készség;
- az olvasott mű elhelyezése a korban;
- beszédképesség, kulturált nyelvi magatartás;
- szövegkontextusban való eligazodásának készsége;
- tanult ismeretek felhasználásának, alkalmazásának készsége;
- ítélőképesség, erkölcsi és esztétikai érzékenység.

5. Készségek és ismeretek az érettségi vizsgán

5.1. Érettségi vizsga magyar nyelvtanból

A magyar nyelvtant semmiképp sem szabad csupán a szabályok tömkelegének tekinteni. Mindig a gyakorlatból kell kiindulnunk! Ezért az egyes témaköröknél is a konkrét példa a fontos, amelyet a végzős diáknak lehetőleg saját szavaival kell bemutatnia, elmagyaráznia. Természetesen, elméleti tudásra is szükség van, de sosem az elméletből, hanem a példákban indulunk ki.

A nyelvtani érettségi vizsga ugyanolyan (vagy: legalább annyira lényeges), mint az irodalmi, azonban tudatosítanunk kell, hogy a nyelvtan – főleg szóbeli – számonkérésére nincs olyan lehetőség, mint egy irodalmi téma esetében. Ezért nagyon kell figyelni arra, nehogy az érettségi vizsga nyelvtani szabályok felesleges „magoltatásává” alacsonyodjon!

A beszéd és a nyelv témakörében számonkérhetjük a különféle nyelvtípusokat, a köztük levő különbségeket is felsoroltathatjuk, de kérjük ezt példák bemutatásával, szembeállításával, ismerni kell a nyelvjárást is.

Hangtanból az érettségizőnek ismernie kell a mássalhangzók egymásra hatásának

lehetőségeit, ezeket fel kell ismernie a kijelölt szavakban.

A szótanban a szóképzlet és a szókincs közti különbséget tudja tisztázni a diák. A szóképzlet tagolódására és rétegződésére tudjon példákat felhozni.

A szófajok rendszerét ismernie kell ahhoz, hogy felismerje őket a mondatban.

Ismernie kell a toldalékok fajtáit, és elemeire kell bontania a megadott szót. A szóalkotás gyakoribb módjaira mutasson be példákat.

A jelentéstan témakörén belül tisztázni kell a hang és a betű közti különbséget. A szavak hanglakja és jelentése közti viszony szerint az egyes kategóriákra kell példákat találnia. Esetleg fordítva, meg kell határozni, hogy a megadott szavak hangalakjuk és jelentésük szerint hová sorolhatóak.

A mondattanban fel kell ismernie a megadott mondatok fajtáit a szerkezetük, tartalmuk stb. szerint. Ismernie kell a leggyakoribb mondatrészeket, hogy a megadott mondatot elemezni és ágrajzzal ábrázolni tudja. Ugyanígy az összetett mondatok esetében is.

Stilisztikából ismernie kell az egyes stílusok jellemző vonásait, amelyek alapján fel tudja ismerni a megadott szövegek közül, hogy melyik szöveg hová sorolható. A szépirodalmi stílus eszközei közül a leggyakoribbakat fel kell ismernie a megadott szövegben, illetve példákat kell rájuk tudnia irodalmi alkotásokból.

Érettségi vizsgán az egyszerűbb hivatali iratok elkészítésére nincs elegendő idő. Ezért csupán azok jellemző jegyeit tudja a diák ismertetni, esetleg egy-egy megadott szövegben felismerni.

A szóbeli kifejezőképesség formái esetében szintén az egyes formák jellemző vonásait kell ismertetnie a diáknak.

A helyesírást természetesen szintén gyakorlatban kérjük. Mégpedig olyan formában, hogy hibás szöveget kell kijavítania, majd megindokolnia a javításokat. Ismerje a négy helyesírási alapelvet példákkal alátámasztva.

5.1.3. Érettségi vizsga magyar nyelvből

Témakörök	Követelmények
A beszéd és a nyelv	A világ nyelvei, nyelvtípusok, a magyar nyelv helye a világ nyelvei között. Nyelvcsaládok. A szövegszerkesztés gyakorlati kérdései. A számítógép szövegszerkesztőjének <u>alapfokú ismerete</u> . A magánhangzók és a mássalhangzók egymásra hatása a beszédben. Helyesírásunk alapelvei. <u>A szóképzlet és a</u>
Hangtan	A számítógép szövegszerkesztőjének <u>alapfokú ismerete</u> . <u>alapfokú ismerete</u> . A magánhangzók és a mássalhangzók egymásra hatása a beszédben. Helyesírásunk alapelvei.
Szótan	A szóképzlet és a szókincs

	<p>A szókészlet tagolódása és rétegződése. A szófajok rendszere, felismerése a mondatban.</p>
Szóalaktan	<p>A szótő és a toldalékok. A toldalékok fajtái: képzők, jelek, ragok. A szóalkotás gyakoribb módjai: szóképzés, szóösszetétel.</p>
Jelentés	<p>A betű és a hang közti különbség. A szavak csoportjai a hangalak és a jelentés viszonyai szerint: egyjelentésű, több jelentésű, azonos alakú, rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavak.</p>
Mondattan	<p>A mondatok fajtái a kifejezett tartalom és a beszélő szándéka szerint: kijelentő, felkiáltó, óhajtó, felszólító, kérdő mondat. A mondatok osztályozása szerkezetük szerint: egyszerű, összetett és tagolatlan mondat. A szószerkezetek. A mondatrészek fajtái: alany, állítmány, tárgy; a leggyakoribb határozók és jelzők fajtái, valamint felismerésük a mondatokban. Elemzési modell (ágrajz). Az alá- és a mellérendelt összetett mondatok fajtái. A mondat szórendje.</p>
Stilisztika	<p>Az egyes stílusok jellemző vonásai. Az írott és a beszélt stílusrétegek közül két-három (pl. a hivatalos és a szépirodalmi ill. a társalgási és a szónoki stílus) stílusréteg szemléltetése példákon. A vázlatkészítés és a jegyzetelés. A szépirodalmi stílus eszközei közül két-három (pl. megszemélyesítés, metafora, allegória) stílus eszköz szemléltetése példákon. A számítógép szövegszerkesztőjének alapfokú ismerete.</p>
Írásbeli kifejezőképesség	<p>Az egyszerűbb hivatali iratok, tartalomismertetés, beszámoló, magánlevél, vázlatkészítés, jegyzetelés. A fontosabb iskolai és közéleti írásbeli műfajok: leírás, igazolás, elbeszélés, jegyzőkönyv, kérvény, postautalvány, életrajz, esszé. A fokozatosság elve, a bekezdések szerepe a szövegben.</p>
Szóbeli kifejezőképesség	<p>A szóbeli kifejezőképesség formái: előadás, vita, érvelés, értékelés, hozzászólás, bemutatkozás és bemutatás. A hangos beszéd sajátosságai: a hangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédtempó, szünet.</p>

Helyesírás és nyelvművelés	A tulajdonnevek írása: a személynevek toldalékolása, intézménynevek, műalkotások címei, földrajzi nevek és azok -i/-beli képzős származékai. A kötőjellel és a különírt elemekből álló földrajzi nevek. Az ünnepek nevei. A számok írása és a keltezés. A szlovákiai magyar nyelvhasználat.
----------------------------	--

5.2. Érettségi vizsga magyar és világirodalomból

Olvasottság: Lírai, epikai és drámai művek szöveghű, kifejező olvasása. Az olvasott művek lényeges jegyeinek kiemelése, élethelyzetek, emberi problémák megértése, az erkölcsi kérdések megfogalmazása, értelmezése, saját szavakkal történő elemzése. Magyar írók életének, pályájának legfontosabb állomásai és néhány művük, valamint a kortárs és a határon túli irodalom, valamint a világirodalom néhány kiemelkedő képviselője és egy-egy műve a törzsanyag kijelölése alapján.

Szövegkezelési ismeretek: szóbeli és írásbeli szövegértés és szövegalkotás, szövegtípusok ismerete, műfajok, szerkesztési ismeretek, kommunikáció, a véleményalkotás, a szövegkontextusban való eligazodás, a tanult ismeretek alkalmazásának képessége. **Alapvető irodalomelméleti ismeretek:** műnemek, műfajok, korstílusok; verstani, stilisztikai, szerkesztéstani ismeretek.

Nem csupán elszigetelt irodalomtörténeti tananyagreprodukálást, hanem a tágabb kontextusban való látást, gondolkodást várunk el. Egy-egy korszak részletes bemutatására nincs mód, itt az összegző áttekintés, a rendszerben láttatás, az irodalomtörténet folyamat-jellegének a fölismertetése a cél.

5.2.3. Érettségi vizsga magyar és világirodalomból

Témakörök	Követelmények
A művészet születése. A Biblia és hatása az irodalomra	A Biblia: az Ószövetség Teremtéstörténet) és Újszövetség. (A tékozló fiú története.) A Biblia hatása az irodalomban. A bibliai témák továbbélése és hatása gondolkodásunkra. A Bibliából származó, örök emberi igazságokat magukban hordozó <u>szólások magyarázata</u> .

Az antikvitás	<p>Az ókori görögség életszemléletének társadalmi, művészeti és mitológiai háttere; 4 -5 történet a görög mitológiából; Homéroszi epika, a trójai mondakör: az Odüsszeia egy-egy részlete. Az eposz műfaja, az eposzi kellékek; A görög dráma: Szophoklész: Antigoné – a dráma elemzése. Az irodalmi műnemek és műfajok rendszere (kiemelve: az eposz, az ecloga, a dal, az elégia, az óda és a tanító mese műfaji sajátosságait). A hexameter.</p>
A középkor irodalma	<p>A korszak életszemléletének társadalmi, művészeti és filozófiai háttere; Tematikai és műfaji változatosság a középkor irodalmában (szemelvények alapján) Dante: Isteni színjátékának kompozíciója, a Pokol köreinek hierarchiája. Villon: A Nagy Testamentum – Akasztottak balladája.</p>
A középkor irodalma Magyarországon	<p>A Kárpát-medencében letelepedett magyarság társadalmi berendezkedése, a kereszténység felvétele. Az ősköltészet maradványai – rituális énekek, munkadal, a honfoglalás előtti irodalom nyomai. Az írásbeliség kialakulása: a latin nyelvű egyházi irodalom: Szent Gellért legenda, a latin nyelvű világi irodalom: geszták és krónikák. A magyarnyelvűség kezdetei: az első nyelvemlékek (szórványemlékek, Halotti beszéd, Ómagyar Mária-siralom); A korszak Szlovákia területére vonatkozó magyar irodalmi emlékei;</p>
Portrék, verses és prózai alkotások az európai reneszánsz irodalomból	<p>A korszak életszemléletének társadalmi, művészeti és filozófiai háttere; Francesco Petrarca hatása. A kötött versforma, a szonett megteremtése. Giovanni Boccaccio műfajteremtése. A Dekameron – a kerettörténet s egy-egy novella szatirikus hangneme. Shakespeare: Hamlet vagy a Rómeó és Júlia – elemzése.</p>

Portrék, verses és prózai alkotások a magyar reneszánsz irodalomból	A korszak életszemléletének társadalmi, művészeti háttere; Janus Pannonius és Balassi Bálint költői portréja. A magyar reformáció irodalma. A korszak Szlovákia területére vonatkozó magyar irodalmi emlékei;
Portrék a magyar barokk irodalomból	A korszak életszemléletének társadalmi, művészeti háttere; Zrínyi Miklós, a Szigeti veszedelem című eposzának alapkonceptiója és a történelmi valósághoz való viszonya, a két főhős – Zrínyi és Szulimán – jelleme (részletek). Mikes Kelemen jelentősége a magyar
	történelemben és irodalomban. A kuruc költészet. A barokk eposz sajátosságai. A korszak Szlovákia területére vonatkozó magyar irodalmi emlékei;
A felvilágosodás és a klasszicizmus korszaka Európában	A felvilágosodás Franciaországban. A Nagy Francia Enciklopédia jelentősége. A francia klasszicista dráma. Molière. A Tartuffe – rövid műelemzés. A könyvdráma: Goethe: Faust I. –részletek A klasszicizmus stílusirányzata.
A felvilágosodás és a klasszicizmus korszaka Magyarországon	A korszak életszemléletének társadalmi, művészeti és filozófiai háttere; A testőrírók: Bessenyei kulturális programja, művelődési törekvései. Batsányi János forradalmi lírája. A nyelvújítási harc. Kazinczy Ferenc írói portréja. Csokonai Vitéz Mihály költői portréja. A korszak Szlovákia területére vonatkozó magyar irodalmi emlékei;
Romantika a világirodalomban	A korszak életszemléletének társadalmi, művészeti és filozófiai háttere; A romantika művészi jegyei, a francia romantikus regény: V. Hugo egyik regényének romantikus vonásai. A romantika stílusirányzata.
A magyar drámai irodalom kezdetei	A korszak életszemléletének társadalmi, művészeti háttere; Katona József: Bánk bán – műelemzés, műértelmezés.

Romantika a magyar irodalomban, a reformkor	A korszak életszemléletének társadalmi, művészeti háttere; Kölcsey Ferenc alkotói portréja (Himnusz, Huszt és még két verse), Vörösmarty Mihály alkotói portréja (Csongor és Tünde, ódák és epigrammák, a „kései” Vörösmarty). A reformkor Szlovákia területére vonatkozó emlékei;
A forradalom és a szabadságharc irodalma	A korszak életszemléletének társadalmi, művészeti háttere; Jellemző műfajok, témák Petőfi költészetében. Teljes művek és részletek
	feldolgozása. A korszak és a költő Szlovákia területére vonatkozó irodalmi emlékei;
Jókai Mór írói pályaképe	Jókai Mór életútja és irodalmi munkássága egyes fejlődési korszakaiban. Az arany ember – műelemzés és műértelmezés. Az író Szlovákia területére vonatkozó emlékei.
Realizmus	A korszak életszemléletének társadalmi, művészeti és filozófiai háttere. Művek, műrészletek a XIX. század második felének európai prózájából. A francia realizmus; Balzac: Goriot apó – műelemzés, műértelmezés. A realizmus sajátos változatai az orosz realizmusban: Csehov, Gogol – groteszk jellemábrázolás a kisember-novellákban.
Arany János mint a nemzeti klasszicizmus költője, a költői realizmus megteremtője.	Jellemző műfajok, korszakok az életműben. Arany életútja. Arany nagyepikája, kisepikája – balladái, lírai munkássága – lírája 1849 után (Toldi estéje, legalább négy vers, egy ballada részletes feldolgozása).
Madách Imre	Madách Imre: Az ember tragédiája című művének rövid bemutatása. Az író Szlovákia területére vonatkozó emlékei;
A XIX. század második fele Magyarországon	A realista regény: Mikszáth Kálmán életútja, népi tárgyú elbeszélései, vázlatosan első realista írásai. (Egy regénye, pl. a Különös házasság vagy a Noszty fiú esete Tóth Marival című regények – műelemzés, műértelmezés; legalább két novellája). Az író Szlovákia területére vonatkozó emlékei;

<p>A XIX. század második fele Európában</p>	<p>A korszak életszemléletének társadalmi, művészeti és filozófiai háttere; Művészeti szemléletváltás a századfordulón. Modern törekvések a prózában: a naturalizmus. Az impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió.</p>
<p>A századforduló irodalma Magyarországon (XIX – XX.)</p>	<p>A korszak életszemléletének társadalmi és művészeti, filozófiai háttere; A Nyugat című folyóirat szerepe a magyar irodalom gyökeres megújulásában. Ady Endre életútja, szimbolizmusa és költői forradalma, új költői látásmódjának lényege. Ady költeményeinek motívumkörei: Én-szerep, Magyarság, Táj, Élet-Halál, Szerelem, Isten, Forradalom, Világháború.</p>
<p>A Nyugat lírikusainak a századfordulón és a két világháború között kifejtett munkássága</p>	<p>Jellemző témák, korszakok, műfajok a Nyugat költőinek életművében: Babits Mihály (két verse, Jónás könyve), Tóth Árpád (egy-két verse), Juhász Gyula (egy-két verse), Kosztolányi Dezső (két verse).</p>
<p>A két világháború közötti korszak</p>	<p>A korszak életszemléletének társadalmi, művészeti és filozófiai háttere; Az avantgárd térhódítása Európában. A modern regény jellemzői. Két epikai mű a XX. század első felének egy-két jelentős szerzőjétől. A német nyelvű irodalom metaforikus jellege. Thomas Mann: Mario és a varázsló – műelemzés. Az amerikai irodalom: Ernst Hemingway: Az öreg halász és a tenger – műelemzés.</p>
<p>A modern dráma története</p>	<p>A dráma és a színház modern törekvései. A 20. századi dráma – konkrét mű elemzése színházi élmény alapján.</p>

<p>A Nyugat prózáirói.</p>	<p>Áttekintő bevezető kép a Nyugat prózáiróiról. Kosztolányi Dezső prózáirói munkássága (két novellája), egy regénye: műelemzés, műértelmezés. Krúdy Gyula – egy Szindbád-novella. Karinthy Frigyes egy irodalmi karikatúrája. Móricz Zsigmond: átfogó kép regényeinek világgképéről, egy regénye, két novellája – műelemzés, műértelmezés (Rokonok, Hét krajcár, Tragédia). Az írók Szlovákia területére vonatkozó emlékei.</p>
<p>József Attila, Radnóti Miklós</p>	<p>A korszak életszemléletének társadalmi és művészeti háttere. József Attila helye a magyar irodalomban. A társadalmi problémák tükröződése költeményeiben.</p>
	<p>Tájleíró költészete. (3 – 4 vers elemzése) Radnóti Miklós költészete és tragikus sorsának összefonódása. (2 vers elemzése)</p>
<p>A XX. század második fele</p>	<p>A korszak életszemléletének társadalmi, művészeti és filozófiai háttere. Az avantgárd utáni modern költészet sajátos jegyei. Összefoglaló kép a művészek útkereséséről, a lírában megmutatkozó életérzésről (két-három szerző, vers). Szépprózai művek, műrészletek, legalább három szerző egy-egy alkotása vagy részletek a műveikből (Heller, Salinger, Hrabal)</p>
<p>Művek, műrészletek a XX. század második felének magyar irodalmából</p>	<p>Összefoglaló kép a II. világháborút követő korszak tendenciáiról a lírában (a költők egy-egy versének bemutatásával) és a prózában. Illyés Gyula (két verse s egy prózarészlete) Németh László egy regénye (pl. az Iszony – műelemzés, műértelmezés) Örkény István alkotói portréja: Egyperces novellák, Tóték.</p>

A határon túli magyar irodalom	<p>A korszak életszemléletének társadalmi és művészeti háttere. A határokon túli magyar irodalomról. A szlovákiai magyar irodalom kezdetei (Fábry Zoltán), újrakezdés 1945 után, a Nyolcak és társaik, az Egyszemű éjszaka és a Fekete szél nemzedéke. Röviden a romániai magyar irodalomról (Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér – részlet)</p>
--------------------------------	---

Módosított érettségivizsga-követelmények magyar nyelvből a speciális nevelési-oktatási gondoskodást igénylő tanulók részére

hallássérült tanulók

1.3 A magyar nyelv- és irodalom érettségivizsga-követelményeiből *kimarad* a következő tétel

A diáknak:

- ismernie kell nyelvjárását;

a kiejtéssel kapcsolatos követelmények a következőképpen módosulnak:

- az ejtésbeli pontatlanságok nem jelentenek akadályt a magyar nyelvű kommunikációban

2.1 Érettségi vizsga magyar nyelv- és irodalomból

követelmény

- A „beszéd és nyelv” témakör keretében követelményként támasztható a diákkal szemben, hogy ismerje a nyelvtípusokat, megnevezze a köztük levő legjellemzőbb különbségeket, de mindezt konkrét szövegeken, példák összevetésével kérjük számon. A diáknak ismernie kell a nyelvjárásokat is.

következőképpen módosul

- A „beszéd és nyelv” témakör keretében követelményként támasztható a diákkal szemben, hogy ismerje a nyelvtípusokat, megnevezze a köztük levő legjellemzőbb különbségeket, de mindezt konkrét szövegeken, példák összevetésével kérjük számon.

látássérült tanulók

Írásbeli kifejezőképesség

követelmény

- A tanulóknak tudniuk kell használni a nyelvhasználati kézikönyveket és a szótárakat, amelyek segítségével szolgálhatnak a különféle szövegek létrehozásában.

következőképpen módosul:

- A tanulóknak tudniuk kell használni a nyelvhasználati kézikönyveket és a szótárakat, amelyek segítségével szolgálhatnak a különféle szövegek létrehozásában – a látássérültség foka szerint.

testi fogyatékkal élő diákok

A magyar nyelvi és irodalmi érettségivizsga-követelmények a tanulók fenti csoportja számára egybeesnek a különleges gondoskodást nem igénylő (intakt) diákok számára szóló érettségivizsga-követelményekkel.

tanulási vagy viselkedésbeli fejlődési zavarokban szenvedő diákok

A magyar nyelvi és irodalmi érettségivizsga-követelmények a tanulók fenti csoportja számára azonosak a különleges gondoskodást nem igénylő diákok számára szóló érettségivizsga-követelményekkel.

kommunikációs készségükben sérült diákok

A magyar nyelvi és irodalmi érettségivizsga-követelmények a tanulók fenti csoportja számára azonosak a különleges gondoskodást nem igénylő diákok számára szóló érettségivizsga-követelményekkel.

beteg és egészségileg legyengült tanulók

A magyar nyelvi és irodalmi érettségivizsga-követelmények a tanulók fenti csoportja számára azonosak a különleges gondoskodást nem igénylő diákok számára szóló érettségivizsga-követelményekkel.

pervazív fejlődési rendellenességben (autizmusban) szenvedő diákok

A magyar nyelvi és irodalmi érettségivizsga-követelmények a tanulók fenti csoportja számára azonosak a különleges gondoskodást nem igénylő diákok számára szóló érettségivizsga-követelményekkel.